

Gde idu naše „zelene pare“?

Šta se dešava sa lokalnom eko taksom u Gradu Užicu? Prikupljali smo dokumentaciju, posmatrali, upoređivali, istraživali, razgovarali, diskutovali, pitali i deo te priče prenosimo sa iskrenom nadom da ćete bolje razumeti kako se troše „zelene“ pare...

MILISAV PAJEVIĆ

Institut za održivi razvoj i zaštitu životne sredine Zeleni krug i Magazin EKOList istraživali su kako se troši eko-dinar u Subotici, Apatinu, Odžacima, Požarevcu, Pančevu, Leskovcu, Sremskoj Mitrovici i Nišu. Ovog puta smo se zapitali „Šta se dešava sa lokalnom eko taksom?“ u gradu Užicu. Analizirali smo dokumentaciju, upoređivali, istraživali, diskutovali i sad vam donosimo deo te priče, pa sami zaključite kako se i za koje namene trošio „zeleni“ dinar u gradu Užicu.

Razgovarali smo sa **Dejanom Maksimovićem**, ekspertom Ekološkog centra „Stanište“ koji je za potrebe ovog teksta uradio analizu Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine grada Užice

Koji su izvori finansiranja i iznos prihoda Budžetskog fonda za zaštitu

životne sredine grada Užica?

- U periodu 2010-2017. godine bilo je izraženih razlika u iznosima tekućih prihoda Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine grada Užica. U prvoj polovini perioda (2010-2013), od građana i privrede je naplaćeno između 4,5 i 6,7 miliona dinara godišnje, i to uglavnom od naknade za vozila na motorni pogon (od 94 do 97 odsto ukupnih prihoda). Nakon što je republička vlast ukinula ovu naknadu, u 2013. godini grad Užice je uveo lokalnu naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine. Početkom druge polovine perioda (2014-2017), usled povećanja iznosa lokalne naknade za zaštitu životne sredine, došlo je do značajnog rasta prihoda fonda (između 17,4 i 21 milion dinara godišnje), a pomenuta naknada bila je najvažniji izvor (od 98,6 do 100 odsto od ukupnih prihoda).

U tabeli 1 su iznosi tekućih prihoda

„ekoloških“ naknada, za period 2010-2017.

Po ukupnom iznosu tekućih prihoda, fond grada Užica je u periodu 2014-2017. godine bio između 34. i 42. mesta od 145 opština i gradova u Srbiji, što nije u srazmeri sa veličinom i stepenom razvoja grada.

Jedan od načina kako se prihodi mogu apsolutno ujednačiti i međusobno uporediti je računanje u odnosu na prosečan godišnji kurs evra Narodne banke Srbije. Tako se uočava da je pad prihoda tokom prve polovine i sredinom druge polovine perioda bio izraženiji, a iznos prihoda tek je 2017. godine dostigao nivo iz 2014. godine (Tabela 2).

Kakav je odnos prihoda i rashoda u Budžetskom fondu za zaštitu životne sredine grada Užica?

- Tokom perioda kada je zakonom bilo obavezno namensko korišćenje

i prenošenje neutrošenih sredstava (2010-2015), u gradu Užicu trošilo se manje novca za programe zaštite životne sredine, nego što se kroz namenske naknade naplaćivalo od privrede i građana. Tako su rashodi budžetskog fonda u čak pet od posmatranih šest godina tog dela perioda bili niži od ukupnih prihoda i postojala su neutrošena sredstava koja su se morala preneti u narednu godinu. Jedino su u 2012. godini rashodi bili veći od ukupnih prihoda, tako da nije bilo sredstava za prenos u 2013. godinu. Kako su prihodi fonda počeli da rastu, rashodi nisu pratili ovaj rast i ponovo se pojavila razlika od 15,9 miliona dinara za prenošenje u 2016. godinu.

Potvrda da ova sredstva nisu prenošena, već da su potrošena mimo fonda i za namene koje nisu u vezi sa zaštitom životne sredine, nalazi se u Izveštaju o korišćenju sredstava budžetskog fonda za 2014. godinu. Tu je objašnjenje da su ukupni ostvareni tekući prihodi od naknada iznosili 20.097.004 dinara, sa pozicije Fonda izvršeno je 9.371.335 dinara, uz fakturisane, a neplaćene obaveze od 1.090.363 dinara, kao i da je, prema podacima Gradske uprave za finansije, razlika između ostvarenih prihoda i rashoda utrošena na gasifikaciju osnovnih škola i predškolskih ustanova.

U periodu nakon ukidanja namenskog karaktera eko-naknada (2016-2018), nastavilo se sa praksom manjih rashoda od prihoda. Da je namenski karakter ostao, u 2018. godini ova razlika bi dostigla 20,2 miliona dinara.

Odnos rashoda i ukupnih prihoda, kao i kumulativni iznosi neutrošenih sredstava po godinama prikazani su u tabeli 3.

Uvidom u programe fonda i izveštaje o korišćenju sredstava fonda, može se utvrditi da se iznosi rashoda planiraju na nivou tekućih, a ne na nivou ukupnih prihoda. Osim u 2013. godini, neutrošena sredstva koja bi trebala preneti iz prethodne godine i sabrati sa planom tekućih prihoda,

ne pominju se u dokumentima, ne računaju se u prihode, niti se planiraju u rashode. U šest od poslednjih osam godina, u fondu je trošeno manje novca nego što su bili čak i tekući prihodi. To je izraženije u drugom delu perioda, kada su prihodi značajno povećani. Razlika između prihoda i rashoda ne nastaje u fazi planiranja (ne planiraju se manji rashodi od prihoda), već u fazi izvršenja (izvrši se manje rashoda nego što je planirano).

U tabeli su prikazani iznosi tekućih prihoda od naknada, iznosi planiranih rashoda u fondu, kao i ukupni rashodi evidentirani kao programi budžetskog fonda za zaštitu životne sredine grada Užica u periodu 2010-2017. (Tabela 4).

Šta je pokazala snaliza namenskog korišćenja sredstava Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine grada Užica?

- U programima i izveštajima mogu se naći aktivnosti koje su planirane, sprovedene i finansirane sredstvima

fonda, a koje ne pripadaju zaštiti životne sredine. Kao kriterijum za određivanje pripadnosti oblasti zaštite životne sredine, primenili smo odredbe Pravilnika o standardnom klasifikacionom okviru i kontnom planu za budžetski sistem. U skladu sa time, Programom korišćenja sredstava planirane su i sledeće aktivnosti koje ne pripadaju zaštiti životne sredine: Projekti energetske efikasnosti: izrada programa i plana energetske efikasnosti, izrada elaborata energetske efikasnosti u javnim objektima, školskim objektima i vrtićima, sufinansiranje projekata energetske efikasnosti domaćinstava (2015 – 5.000.000 dinara, 2016 – 8.400.000 dinara, 2017 – 9.000.000 dinara, 2018 – 10.000.000 dinara); Izrada katastra seoskih vodovoda i izvora – popis stanja (300.000 dinara); Obnova spomen česmi i sanacija izvorišta (200.000 dinara); Izbor najuređenijeg dvorišta, balkona terase (2016 – 100.000 dinara, 2017 – 50.000 dinara).

Tabela 1. - UŽICE – tekući prihodi od „ekoloških“ naknada u dinarima

	Naknada za vozila na motorni pogon	Naknada za supstance koje oštećuju ozonski omotač i naknada za plastične kese	Naknada za emisiju SO ₂ , NO ₂ , praškastih materija i odloženi otpad	Posebna naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine	UKUPNO
2010.	6.286.369	0	406.637	23.405	6.716.411
2011.	6.430.579	0	242.479	0	6.673.058
2012.	5.128.689	0	154.563	13.908	5.297.160
2013.	-	0	339.574	4.179.556	4.519.130
2014.	-	0	0	20.097.004	20.097.004
2015.	-	0	55.472	17.376.450	17.431.922
2016.	-	0	518.236	19.769.066	20.287.302
2017.	-	0	320.337	20.666.636	20.986.973

Tabela 2.

Godina	Tekući prihodi od naknada u dinarima	Prosečan godišnji kurs evra, sa sajta NBS	Tekući prihodi od naknada u evrima
2010.	6.716.411	103,0431	65.180,60
2011.	6.673.058	101,9502	65.454,09
2012.	5.297.160	113,1277	46.824,61
2013.	4.519.130	113,1369	39.943,91
2014.	20.097.004	117,3060	171.321,19
2015.	17.431.922	120,7328	144.384,31
2016.	20.287.302	123,1179	164.779,47
2017.	20.986.973	121,3367	172.964,76

Tabela 3.

Vrsta prihoda i rashoda u dinarima	Užice	
Tekući prihodi od naknada u 2010. godini	6.716.411	
Rashodi budžetskog fonda u 2010. godini	5.510.420	
Neurošeno i preneto u 2011. godinu	1.205.991	
Tekući prihodi od naknada u 2011. godini	6.673.058	
Ukupni prihodi u 2011. godini (preneti + tekući)	7.879.049	
Rashodi budžetskog fonda u 2011. godini	7.000.000	
Neurošeno i preneto u 2012. godinu	879.048	
Tekući prihodi od naknada u 2012. godini	5.297.160	
Ukupni prihodi u 2012. godini (preneti + tekući)	6.176.208	
Rashodi budžetskog fonda u 2012. godini	10.082.597	
Neurošeno i preneto u 2013. godinu	0	
Tekući prihodi od naknada u 2013. godini	4.519.130	
Ukupni prihodi u 2013. godini (preneti + tekući)	4.519.130	
Rashodi budžetskog fonda u 2013. godini	3.391.072	
Neurošeno i preneto u 2014. godinu	1.128.058	
Tekući prihodi od naknada u 2014. godini	20.097.004	
Ukupni prihodi u 2014. godini (preneti + tekući)	21.225.062	
Rashodi budžetskog fonda u 2014. godini	9.371.335	
Neurošeno i preneto u 2015. godinu	11.853.727	
Tekući prihodi od naknada u 2015. godini	17.431.922	
Ukupni prihodi u 2015. godini (preneti + tekući)	29.285.649	
Rashodi budžetskog fonda u 2015. godini	13.372.601	
Neurošeno i preneto u 2016. godinu	15.913.048	0
Tekući prihodi od naknada u 2016. godini	20.287.302	20.287.302
Ukupni prihodi u 2016. godini (preneti + tekući)	36.200.350	20.287.302
Rashodi budžetskog fonda u 2016. godini	17.579.491	17.579.491
Neurošeno i preneto u 2017. godinu	18.620.859	0
Tekući prihodi od naknada u 2017. godini	20.986.973	20.986.973
Ukupni prihodi u 2017. godini (preneti + tekući)	39.607.832	20.986.973
Rashodi budžetskog fonda u 2017. godini	19.414.574	19.414.574
Neurošeno i preneto u 2018. godinu	20.193.258	0

Ministarstvo zaštite životne sredine dalo je saglasnost i na ove aktivnosti, osim na aktivnosti „Obnova spomen česmi i sanacija izvorišta” (2015) i „Izbor najuređenijeg dvorišta, balkona i terase” (2017). Pregledom Izveštaja o korišćenju sredstava fonda za date godine, uočava se da, i pored toga što nisu dobile saglasnost Ministarstva, navedene aktivnosti su sprovedene i finansirane sredstvima fonda.

Zašto se projekti i programi energetske efikasnosti sprovedeni u Gradu Užicu ne mogu smatrati aktivnostima zaštite životne sredine

i finansirati sredstvima Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine?

- Što se tiče projekata energetske efikasnosti, izvršenje rashoda bilo je 4.203.516 dinara (2015), 8.447.093 dinara (2016), 11.438.914 dinara (2017). Postoji nekoliko razloga zbog koji se ove aktivnosti ne mogu smatrati aktivnostima zaštite životne sredine i finansirati sredstvima fonda za zaštitu životne sredine; U skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine, sredstva Zelenog fonda Republike Srbije, između ostalog, koriste se za podsticanje održivog razvoja, osim projekata unapređenja energetske efikasnosti (član 90v, tačka

11). Pravnom analogijom, ni sredstva lokalnih fondova ne mogu se koristiti za istu namenu; U skladu sa Zakonom o ministarstvima, poslovi energetske efikasnosti su u nadležnosti Ministarstva rudarstva i energetike (član 7), a ne u nadležnosti Ministarstva zaštite životne sredine (član 5a); U skladu sa Zakonom o efikasnom korišćenju energije, jedinica lokalne samouprave može osnovati budžetski fond za unapređenje energetske efikasnosti (član 63), i o svojim aktivnostima dužna je da obavesti ministarstvo nadležno za energetiku (a ne za zaštitu životne sredine).

Ne sporeći činjenicu da su programi energetske efikasnosti potrebni, ispravno bi bilo da grad Užice otvori poseban fond za unapređenje energetske efikasnosti, te da ove programe sprovodi i finansira kroz taj fond, a ne kroz fond za zaštitu životne sredine, i ne sredstvima od naknada za zaštitu životne sredine.

Koji zaključak se može izvesti na osnovu sveobuhvatne analize rada „zelenog” fonda grada Užica?

- U gradu Užicu postoje izvesni problemi sa korišćenjem sredstava Budžetskog fonda za zaštitu životne, koji se javljaju u većini lokalnih samouprava u Srbiji. Rashodi za aktivnosti zaštite životne sredine najčešće su manji od prihoda od naknada. Aktivnosti za unapređenje energetske efikasnosti, na koje se planira i troši oko polovine sredstava fonda, u smislu propisa ne mogu se smatrati aktivnostima zaštite životne sredine. Ohrabruje postojanje lokalnog Saveta za zaštitu životne sredine, kao načina učešća građana u odlučivanju, s obzirom da je broj lokalnih samouprava koje su to telo osnovale izuzetno mali. U gradu Užicu postoje problemi u životnoj sredini. Zato je potrebno da lokalna samouprava razmotri mogućnosti povećanja kapaciteta fonda. Potrebno je razdvojiti aktivnosti zaštite životne sredine od aktivnosti unapređenja energetske efikasnosti, osnivanjem posebnog fonda za energetske efikasnosti. Takođe, treba iskoristiti mogućnosti konsultacija sa javnošću koje pruža postojanje Saveta za zaštitu životne sredine.

Gradski oci o trošenju užičkog „zelenog dinara”

Diplomirani inženjer tehnologije **Miladin Pećinar**, rukovodilac Odeljenja za zaštitu životne sredine i održivi

razvoj Uprave za urbanizam, izgradnju i imovinsko pravne poslove grad Užice odgovarao je na naša pitanja o stanju životne sredine u gradu na Đetinji i trošenju sredstava Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine.

Kakav je kvalitet vazduha u gradu Užicu?

- Prema Izveštaju o stanju kvaliteta vazduha u Republici Srbiji u 2014., 2015. i 2016. godini, koji je izradila Agencija za zaštitu životne sredine Republike Srbije, u aglomeraciji Užice je vazduh bio III kategorije-prekomerno zagađen vazduh, pri čemu su prekoračene tolerantne vrednosti koncentracije suspendovanih čestica RM10. U skladu sa članom 31. Zakona o zaštiti vazduha, u aglomeracijama u kojima je vazduh treće kategorije, odnosno kada zagađenje vazduha prevazilazi efekte mera koje se preduzimaju, odnosno kada je ugrožen kapacitet životne sredine ili postoji stalno zagađenje vazduha na određenom prostoru, nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da donese kratkoročni akcioni plan i Plan kvaliteta vazduha sa ciljem da se postignu odgovarajuće granične vrednosti ili ciljne vrednosti utvrđene zakonom.

Inače, Monitoring kvaliteta vazduha u Užicu se sprovodi na dva nivoa: pu-

ANKETA ŠTA KAŽU GRAĐANI UŽICA O EKO-TAKSI

Mileta Novaković, radnik
- Da, plaćamo eko-tasku već nekoliko godina. Mislim da se „zeleni” novac namenski troši. Pomažu i građanima da se uvedu kotlovi na gas. Treba ulagati u ekologiju. Dobro je to.

Anka Stanić, učenica
- Šta ja znam... Moji verovatno plaćaju kod kuće. Nisam baš upoznata. Što se tiče ekologije, Užice se guši zimi, veoma je teško disati. Tad treba da dođete, da to vidite i osetite.

Stanojka Perović, prodavačica
- Ja mislim da plaćamo. Gomila

računa stiže, pa se i ta ekološka taksa sigurno plaća.

Gvozden Janković, vozač
- Plaćamo eko-taksu - naravno. Koliko sam upućen, novac se troši namenski. Moje komšije dobile su sredstva od grada da srede kuću. I ja ću konkurisati ukoliko opet budu davali.

Vladanka Jevrosimović, domaćica
- Samo naplaćuju, a valjda nikakve. Nema nama boljitka i napretka. Evo i kese počeli svi da naplaćuju. Kao za ekologiju, a reke prljave, svuda otpad, krš... Nikud to ne vodi.

tem lokalne mreže mernih mesta koja se finansira sredstvima grada Užica; i putem državne mreže mernih mesta koje finansira Republika Srbija.

Lokalna samouprava, u skladu Zakonom, donosi Program kojim se uspostavlja lokalna mreža mernih mesta za praćenje kvaliteta vazduha na svojoj teritoriji, prati uticaj zagađenog vazduha na zdravlje ljudi i životnu sredinu i obezbeđuje dostupnost podataka o kvalitetu vazduha. Na predlog Programa kvaliteta vazduha, grad Užice pribavlja saglasnost Ministarstva. Republika Srbija, preko Agencije za zaštitu životne sredine, u okviru državne mreže mernih mesta, sprovodi merenje imisije osnovnih zagađujućih materija (čad, sumpor dioksid, azotni oksidi) na jednom mernom mestu, suspendovanih čestica PM10 sa teškim metalima i ukupnih taložnih materija na jednom mernom mestu u centru grada. Republika finansira i rad automatske

merne stanice (AMS) u Omladinskoj ulici, preko koje se prate koncentracije osnovnih i specifičnih polutanata (azot dioksid, azot monoksid i ukupni oksidi azota, ugljen monoksid), ali i praćenje meteoroloških parametara (pravac i brzina vetra, temperatura i relativna vlažnost vazduha, atmosferski pritisak). Ovi podaci su dostupni u realnom vremenu na svakih 60 minuta. U skladu sa zakonom, svi podaci iz lokalne i državne mreže monitoringa kvaliteta vazduha su javni i objavljuju se na Internetu, putem gradskog web-sajta (www.graduzice.org), kao i u lokalnim medijima. U skladu sa Pravilnikom, podaci o kvalitetu vazduha na teritoriji grada Užica dostavljaju se Agenciji za zaštitu životne sredine, i dostupni su javnosti u elektronskoj formi na Internet portalu Agencije (www.sepa.gov.rs).

U cilju prevencije i smanjenja zagađenja vazduha u gradu, Odeljenje za zaštitu životne sredine i održivi razvoj sprovelo je krajem prošle godine akciju besplatnog čišćenja dimnjaka na individualnim objektima. Cilj akcije je isticanje značaja adekvatnog održavanja dimnjaka i ložnih uređaja, kao i smanjenje emisije štetnih gasova, smatrajući da se ovom merom koja ne iziskuje značajna novčana sredstva, može ostvariti doprinos u smanjenju zagađenja.

Sredstvima Budžetskog fonda obuhvaćeno čišćenje 30 dimnjaka i ložnih uređaja koji kao energent koriste čvr-

Tabela 4.

Godina	Ostvareni tekući prihodi od „eko” naknada u dinarima	Planirani rashodi u Fondu za zaštitu životne sredine	Izvršeni rashodi u Fondu za zaštitu životne sredine
2010.	6.716.411	8.035.535	5.510.420
2011.	6.673.058	7.000.000	7.000.000
2012.	5.297.160	10.104.483	10.082.597
2013.	4.519.130	10.000.000	3.391.072
2014.	20.097.004	12.500.000	9.371.335
2015.	17.431.922	17.500.000	13.372.601
2016.	20.287.302	19.127.398	17.579.491
2017.	20.986.973	21.547.907	19.414.574

sto gorivo drvo/ugalj, tri kotla na pelet i tri kotla na gas.

Puno ulažete u mere energetske efikasnosti, kakvi su tu rezultati postignuti?

- Grad Užice nastavlja projekat unapređenja energetske efikasnosti na individualnim stambenim objektima, čiji je prvenstveni cilj da se kroz adekvatnu termičku izolaciju i izbor ekološki povoljnijeg energenta utiče na smanjenje zagađivanja vazduha prvenstveno u zimskom periodu. U prethodne četiri godine na više od 450 objekata su sprovedene mere energetske efikasnosti. Na osnovu povratnih informacija od vlasnika objekata, ostvarene su uštede u energentima u proseku od 20 odsto, odnosno smanjena je emisija sumpor dioksida za oko 17 posto. U poslednje četiri godine za mere energetske efikasnosti iz Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine opredeljeno je 33 miliona dinara. Grad Užice je ove godine, četvrti put zaredom, sufinansirao sa 9,7 miliona dinara mere energetske efikasnosti. Za sufinansiranje nabavke i ugradnje materijala za izolaciju spoljnih zidova na porodičnim stambenim objektima opredeljeno je 2.400.000 dinara, za nabavku i ugradnju stolarije sa odgovarajućim termičkim svojstvima

na porodičnim stambenim objektima 1.500.000 dinara.

Opredeljeno je 1.500.000 dinara i za nabavku kotlova ili etažnih peći na drveni pelet za porodične stambene objekte, zatim kotlova na gas za porodične stambene objekte sa 3.300.000 dinara i za nabavku kotlova na gas za stanove u stambenim zgradama milion dinara, dok je milion dinara sufinansirano za nabavku kotlova na gas u stambenim zgradama na gradskom području koje nemaju tehničkih mogućnosti za priključenje na gradski toplovod.

Recite nam na koji način obavljate primarnu selekciju i kako upravljate otpadom?

- Komunalni otpad sa teritorije grada Užice odlaze se na Regionalnoj deponiji „Duboko“. Grad Užice je sa primarnom selekcijom krenuo novembra 2011. Prva faza obuhvatila je uže gradsko jezgro sa 5.000 domaćinstava i 1.200 poslovnih objekata. Za prikupljanje suvog otpada postavljeno je 148 zelenih kontejnera, uspostavljen je sistem primarne selekcije otpada u užičkim školama, postavljeno je 40 namenskih posuda za odvojeno sakupljanje istrošenih baterija, 15 plavih kontejnera za prikupljanje stakla, određena lokacija za skladištenje gra-

devinskog otpada, nabavljena rashladna komora za privremeno skladištenje sporednih proizvoda životinjskog porekla i urađeno reciklažno ostrvo sa posudama za odvojeno sakupljanje PET ambalaže, limenki, čepova PET ambalaže. Početkom 2017. godine Radni tim je izradio model primarne selekcije komunalnog otpada za celu teritoriju grada Užica na koji je nadležno Ministarstvo zaštite životne sredine dalo pozitivno mišljenje. Planirano je širenje zone prikupljanja primarno selektovanog otpada na još 14.000 stambenih jedinica i 700 poslovnih objekata. Širenjem zone prikupiće se veće količine reciklabilnog otpada, a i produžiti vek trajanja deponije smanjenjem količine otpada koji se odlaze na telo deponije. U okviru uspostavljanja sistema primarne selekcije otpada planira se i izgradnja centra za sakupljanje opasnog otpada iz domaćinstava. Napomenuo bi da puno vodimo računa o uklanjanju divljih deponija. Kao primer bi naveo da je Odeljenje za zaštitu životne sredine i održivi razvoj organizovalo čišćenje divlje deponije u Kremnima (zaseok Erići). Sa lokacije je uklonjeno više od 160 metara kubnih otpada koji je odvežen na regionalnu deponiju „Duboko“, a na lokaciju je postavljen koš od pet metara kubnih kako bi se sprečilo stvaranje nove divlje deponije.

Na koji način organizujete prikupljanje otpada iz seoskih domaćinstava?

- U 2017. godini izrađena su dva punkta u Mesnoj zajednici Kremna i Mesnoj zajednici Karan. U 2018. godini nastavili smo sa opremanjem punktova za prihvatanje komunalnog otpada u gušće naseljenim centrima seoskih mesnih zajednica. U okviru ovih punktova predviđen je prostor za prikupljanje posebnih vrsta otpada koji nastaje u domaćinstvima na seoskom području: kabasti otpad, električni neopasni otpad, kućna tehnika i nameštaj, istrošene gume i sličan otpad koji svakodnevno nastaje u domaćinstvu, a ne može se odložiti u kontejnere za komunalni otpad. Lokacija punktova je u okviru lokacije postojećih kontejnera

za komunalni otpad. Želim da naglasim da dok se organizovano sakupljanje otpada ne uspostavi u rubnim delovima seoskih mesnih zajednica i dalje će se koristiti koševi za otpad od pet metara kubnih u delovima naselja sa manjom koncentracijom domaćinstava, raskrsnice puteva, područja na granicama sa susednim opštinama i slično. Vršice se prevoz kabastog i drugog neopasnog otpada koji će biti prikupljen u punktovima u centrima većih mesnih zajednica. Kao i ranijih godina, na obalama akumulacije „Vrutci“ postavljena su dva koša za otpad od pet metara kubnih, u periodu april - oktobar. Sakupljače se otpad i u prostoru zaštićenog prirodnog dobra „Klisura Đetinje“. Sakupljanje i prevoz otpada vrši JKP „Bioktoš“ prema cenovniku koji odobrava Gradsko veće grada Užica.

Kako obavljate praćenje nivoa buke u gradu?

- Praćenje i merenje nivoa buke sprovodi se radi utvrđivanja stanja životne sredine, kao i pravilnog odabira preventivnih mera, a u cilju zaštite i unapređenja zdravlja ljudi i očuvanja životne sredine. Merenje nivoa buke vrši se sistematskim merenjem, ispitivanjem i ocenjivanjem indikatora buke kojima se opisuje buka u životnoj sredini i koji ukazuje na štetne efekte buke. Merenje, obrada i analiza podataka, proveru validnosti rezultata dobijenih merenjem, kao i njihova interpretacija, poveriće se ovlašćenoj

stručnoj organizaciji koja je akreditovana kao laboratorija za ispitivanje i koja poseduje rešenje nadležnog ministarstva da ispunjava propisane uslove da vrši praćenje nivoa buke u životnoj sredini.

Na koji način obezbeđujete sredstva za zaštitu i unapređenje životne sredine?

- Za realizaciju aktivnosti, programa i projekata iz oblasti zaštite i unapređenja životne sredine, finansijska sredstva su obezbeđena u Budžetskom fondu za zaštitu životne sredine Grada Užica.

Prihodi Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine u 2018. godini ostvarivaće se po dva osnova:

- Po osnovu Odluke o naknadi za zaštitu i unapređenje životne sredine (Sl.list grada Užica 14/13), koju je Grad Užice doneo u skladu sa Uredbom o određivanju aktivnosti čije obavljanje utiče na životnu sredinu („Sl. glasnik“, br.8/2010). Sredstva koja će biti ostvarena po osnovu ovih naknada 100 odsto su prihod budžeta Grada.

- Po osnovu koji je definisan Uredbom o naknadama od emisije SO₂, NO₂, praškastih materija i odložen otpad, sredstva ostvarena od prethodno pomenutih naknada, u iznosu od 40 odsto su prihod budžeta Grada, a u iznosu od 60 posto prihod budžeta Republike Srbije.

Ukupni planirani prihod Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine grada Užica u 2018. godini iznosi 21 milion dinara.

Kad je doneta odluka o naknadi za zaštitu i unapređivanje životne sredine grada Užica i kako se određuje njena visina?

- Naknada za zaštitu i unapređivanje životne sredine uvedena je Odlukom o naknadi za zaštitu i unapređivanje životne sredine („Sl. list grada Užica“, br. 14/2013)

Visina naknade određuje se na sledeći način: 1. vlasnici odnosno zakupci stambenog prostora - 0,50 dinara po metru kvadratnom, mesečno, 2. vlasnici odnosno zakupci poslovnog prostora: 3. - površine do 100 metru kvadratnom - 2,50 dinara po metru kvadratnom, mesečno, - površine od 101 do 500 m² - 2,00 dinara po metru kvadratnom, mesečno, - površine od 501 do 2000 metara kvadratnih - 1,50 dinara po metru kvadratnom, mesečno, - površine preko 2001 metara kvadratnih - 1,00 dinara po metru kvadratnom, mesečno. 3. vlasnici odnosno zakupci zemljišta za obavljanje redovne delatnosti - 0,30 dinara po metru kvadratnom, mesečno 4. po osnovu obavljanja određenih aktivnosti koje utiču na životnu sredinu - 0,05 odsto ostvarenog prihoda na godišnjem nivou.

NVO čute

Nevladine organizacije odbile da komentarišu trošenje „ekološkog“ dinara.

Iako smo kontaktirali nekoliko aktivnih nevladinih organizacija iz oblasti zaštite životne sredine, nismo uspeli dobiti komentare o tome da li se u gradu Užicu transparentno i namenski troši „zeleni“ dinar. Predstavnici civilnog društva nisu želeli da se izjašnjavaju, sa najčešćim razlogom da nisu dovoljno upućeni u tematiku, ali i zbog bojazni da im eventualna izjava ne nanese štetu.

Ono što smo saznali od predstavnika NVO jeste da su glavni problemi u gradu na Đetinji zagađenje vazduha u zimskom periodu, buka u centralnom delu grada, komunalni otpad po rubnim delovima grada, nedovoljna briga o zaštićenim prirodnim dobrima, zračenje od antenskih stubova mobilnih operatera itd... ■

